

[Stinaus.]

Portugals kolonikrige i Angola og Mozambique. Det gælder guerillaernes angreb i Rhodesia, og det gælder det våbenkapløb, der er ved at udvikle sig mellem Sydafrika på den ene side og afrikanske stater på den anden. Sydafrika er således i øjeblikket ved at anlægge en stor militærbase umiddelbart syd for Zambias grænse, og den omstændighed, at Kina har ydet et lån på henved 3 milliarder kr. til en jernbane mellem Tanzania og Zambia, viser, at konflikten meget let kan blive af international karakter.

Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om han vil være villig til sammen med sine kolleger fra de andre nordiske lande at overveje, hvilke initiativer der kan tages.

Borgerkrigen i Nigeria er bragt til afslutning. Hvad der var rigtigt og retfærdigt i den krig er umuligt at definere herfra, men vigtigere er det også nu at se fremad. Én ting kan konstateres: den uhyggelige rolle, som stormagtsintriger har spillet i krigen, våbenhandel, olieinteresser og andre økonomiske interesser. Både de lande, som støttede føderalregeringen, og de lande, der støttede den biafranske oprørsregering, fortjente at komme på anklagebanken. En våbenembargo på et tidligt tidspunkt kunne have standset krigen.

Politisk må man håbe, at der ved de føderale styrkers sejr er skabt grundlag for stabilitet og fremgang for Nigeria på længere sigt. Føderalregeringen synes at være indstillet på at føre en forsonlig politik, og det lover godt for fremtiden. Mange, som under krigen har følt stærkt med i boerne, må håbe, at forsonligheden rækker langt, og at magtkampen mellem stammerne nu definitivt er bragt til ophør. Desværre bliver det jo nok ikke den sidste stammekrig i Afrika. Den kunstige opdeling af det afrikanske landområde, som de tidligere koloniherrer har ansvaret for, vil nok også give anledning til splittelse i fremtiden. Det kan efter borgerkrigen i Nigeria være værd at overveje, om det internationale samfund, først og fremmest FN, i samarbejde med OAU på en eller anden måde kunne modvirke sådanne tendenser og være bedre forberedt til øjeblikkelig indgriben, hvis en lignende situation skulle opstå et andet sted i Afrika.

Lige nu er det den humanitære indsats,

der er brug for. Det radikale venstre kan erklære sig tilfreds med, at Danmark er med i det øjeblikkelige hjælpearbejde, men giver samtidig udtryk for håb om, at vi også rundhåndet vil være med i det mere langsigtede genopbygningsarbejde, der nu forestår.

Der er grund til at opholde sig ved, at 1970 er 25-året for oprettelsen af FN. På FN's sidste generalforsamling betonedes Danmark i den anledning ønskværdigheden af at styrke FN og effektivisere organisationen. Herom kan der næppe være politisk uenighed, ej heller når man fra dansk side i FN betonedede nødvendigheden af at aktivisere ungdommen. De politiske partier er repræsenteret i den særlige nationalkomité, der er nedsat for at markere 25-året, så der er ingen grund til her at komme ind på den planlagte festivitas i anledning af dette jubilæum. Men der er et enkelt spørgsmål, som ligger uden for nationalkomiteens kompetence, og som i høj grad vedrører folketinget. Det er et spørgsmål, hvis løsning måske mere end noget andet kunne være med til at styrke Danmark i De Forenede Nationer, og FN i den almindelige bevidsthed her i landet.

Som forholdene er i dag, forelægges den særlige FN-instruks det udenrigspolitiske nævn og FN-delegationens medlemmer, kort tid før FN's generalforsamling tager sin begyndelse. Dette kan hverken være en rimelig behandling af de over 100 punkter, der normalt findes på dagsordenen, eller af hele Danmarks FN-politik som sådan. Hvis Danmark skal gøre sig gældende i FN, hvis Danmark i FN skal tage nye initiativer, må forberedelsen til næste generalforsamling allerede tage sin begyndelse, så snart en generalforsamling er slut, men vel at mærke en forberedelse, der efter vor opfattelse ikke alene bør udføres af udenrigsministeriets embedsmænd. Selv om det altid vil være sådan, at den til enhver tid siddende regering er ansvarlig for udformningen af Danmarks stillingtagen til de enkelte punkter på FN-generalforsamlingens dagsorden, skulle det efter min opfattelse være muligt på et tidligere tidspunkt end umiddelbart før generalforsamlingen at drage repræsentanter for folketinget — vel naturligt de af partierne udpegede repræsentanter til generalforsamlingen — ind i det forberedende